

“El País Valencià no s’ha consolidat”

Amb el títol “El País Valencià serà d’esquerres (i verd) o no serà”, l’editorial 3 i 4 publica un recull d’articles de Joan Francesc Peris (Vallada, Costera, 1957), polític de llarga trajectòria en l’esquerra valenciana i candidat verd de la coalició Compromís pel País Valencià a les properes eleccions. Actualment és Regidor de Medi Ambient de l’Ajuntament de Gandia (Safor).

El llibre recull diversos articles des de 1979 fins a 2006. Com ha canviat el País Valencià en aquest anys?

—Malauradament no ha canviat gaire. A banda la consolidació de la democràcia, almenys formalment, en aquest temps el país no s’ha consolidat com a projecte. Jo crec que aquesta és sempre l’assignatura pendent. L’any 79 teníem esperances de construir el País Valencià, de realitzar un redreçament nacional, d’assentar un seguit d’estructures que permeteren bastir una formació social, política i econòmica diferenciada dins del conjunt de l’estat espanyol, i això no ha succeït. En canvi, sí que és realitat que en aquests moments hi ha molts indicadors que diuen que hi ha coses molt preocupants, com per exemple l’estructura econòmica. Jo no crec que aquesta estructura siga avui més forta que en 1979: hi ha una crisi agrària estructural molt important contra la qual no es prenen mesures, el teixit industrial es troba molt desarticulat, hi ha xifres de destrucció de llocs de treball als illots industrials que teníem a les comarques del sud. I l’única alternativa econòmica sembla que és la construcció, l’especulació ràpida, el negoci ràpid... Jo crec que cal posar dempeus el projecte de país, i per la via ràpida.

—Als seus escrits hi apareix sovint Eduardo Zaplana. L’ex-president de la Generalitat ha esdevingut una obsessió per a l’esquerra valenciana?

—Hi apareix tant perquè ha estat un president de la Generalitat Valenciana més que dolent. Per a mi és el símbol del que no s’ha de fer en la política. Jo crec que s’ha d’estar en la política per a defensar un projecte col·lectiu de model de país, unes idees, uns principis. No s’hi ha d’estar per interessos personals. Cal recordar aqueixa llei de pensions per als ex-presidents de la Generalitat que aprovà Zaplana abans de deixar el càrrec, on hom instaura les pensions més altes de totes les comunitats autònomes. Els presidents de la comunitat amb menys competències tenen la pensió més alta. I també hi ha la política que impulsà Zaplana, com Terra Mítica. Tot això és una part de la història negra del País Valencià. En aquella època calia escriure sobre què significava Zaplana.

—En diversos articles vostè apel·la a la unitat de l’esquerra valenciana. El Compromís pel País Valencià representa aquesta unitat?

—Una primera unitat. Estic convençut que fins que no es tombe aqueixa situació de no-vertebració del país, és necessari fer un bloc històric. I això moltes vegades ho he reclamat al PSPV. Ací hem d’aglutinar un subjecte que pose dempeus aquest projecte de país. I això ho hem de fer entre tots. Dificilment ho farà l’ecologisme sol, Esquerra Unida pel seu compte, ni el Bloc. Per tant, això és necessari fer-ho des de la unitat de l’esquerra, que té voluntat de posar dempeus aqueix projecte. Si el Com-

promís té els resultats que esperem, això voldrà dir després que el PSPV es decidisca a conformar, juntament amb el Compromís, aqueix bloc necessari i històric d’una àmplia majoria que pose els primers fonaments del país que tots volem i no acabem de fer. Jo crec que el Compromís és un bon pas. Reunir nacionalisme, ecologisme i l’esquerra alternativa i transformadora és un pas que, a més, sumarà electorat més enllà del que hi aporta cadascuna de les formacions que formen part del pacte.

—En el pròleg del llibre, que ha escrit el periodista Josep Maria Alfaro, es diu que vostè és tan d’esquerres com nacionalista. Que són incompatibles totes dues ideologies?

—Jo sóc del meu país. I en un país que no el deixen ser país, açò és ser nacionalista. Si el País Valencià tinguera una consolidació estatutària dintre d’una Europa dels pobles, possiblement jo seria únicament ecosocialista. Però quan se’ns nega la cultura, la història i les competències també cal ser nacionalista, car ens neguen la construcció nacional del nostre país. A Escòcia els Verds també són nacionalistes perquè també els neguen la realitat.

—En aquest sentit, l’aprovació del nou Estatut valencià...

—També he escrit sobre açò. L’Estatut ha estat una nova errada del Partit Socialista. El PSPV tornà a decebre molt gent. El que no es pot fer és criticar tan durament el PP —i jo crec que s’ho mereix— i després pactar-hi un estatut mentre el PP porta al Tribunal Constitucional el de Catalunya, juga amb el terrorisme, torna a traure al carrer els símbols del franquisme. Es tornen a ofrenar glòries a Espanya i es pacta un estatut a la baixa que ens torna a deixar fora de la primera divisió. És un error tàctic i un error estratègic per al país, perquè costarà molt de temps reformar-lo. I s’hi han introduït coses que no haurien de ser-hi, com el dret als excedents hídrics d’altres conques. És un estatut que ens fa anar cap enrere.

—En el llibre vostè manifesta la

seua vinculació a una festa com les falles de Gandia. Ha estat un error de l'esquerra deixar de banda el món faller?

—A Gandia hi ha molta gent a les falles que hi fa de faller i punt. Gent que retroba la tradició primera de les falles com a festa urbana i de barri. Arrepleguen un seguit de tradicions ancestrals com el culte al foc, a més de la sàtira i la crítica política. El franquisme manipulà la festa, que era la pròpia de les classes populars. Durant la transició, a Gandia hi hagué una colla de dirigents de la Junta Central Fallera que començà a recuperar trets característics de les falles; per això ací les falles són crítiques, no són estereotips; hi ha hagut una aposta per la normalització lingüística a les falles. Del teatre faller de Gandia han eixit grans autors i actors: Ignasi Moreno (Premi Octubre de Teatre 2005), Pluja Teatre. Hi ha un retrobament dels trets identitaris. Encara s'arrossegueu protocols innecessaris, però s'ha avançat moltíssim. Potser ens equivocarem, fa anys, però l'estructura de les falles de València, controlades per l'Ajuntament, ha impedit que s'evolucionara més. La junta local fallera de Gandia té unes eleccions pròpies, no la presideix ni un regidor ni l'alcalde. Com deia Fuster, és un honor que et cremen en una falla. Són les nostres festes amb llums i ombres, perquè són les nostres festes populars. També són un bon element de vertebració dels barris.

—En els seus articles també critica molt durament el model territorial valencià dels darrers anys...

—Amb l'excepció de la Llei Reguladora de l'Activitat Urbanística (LRAU) de 1994, que creava l'agent urbanitzador, el socialisme aprovaren un seguit de lleis proteccionistes del territori. Després el PP ha aplicat la LRAU amb tots els efectes més negatius i algunes altres lleis els han suavitzats. Amb les reformes del PP es consolida un model territorial nefast que deixa a les grans empreses immobiliàries i promotores l'ordenació del territori, al marge de l'interès general. Tota la força econòmica ha estat abocada en aquest sector, i això ha afeblit moltíssim el sector industrial valencià. Aquest és el gran problema, i recuperar-ho serà molt difícil.

—Tampoc no li agrada el model hidrològic...

—Considero que el transvasament Xúquer-Vinalopó continua essent un error. Encara que el nou traçat garanteix més fermament que la Ribera no es quedarà sense aigua, crec que hauríem d'haver negat la major: no al transvasament de l'Ebre i no al transvasament del Xúquer. La jugada del Plan Hidrológico Nacional (PHN) era un atemptat directe a la Ribera i a l'Albufera perpetrat per una certa classe especuladora d'Alacant i Múrcia, amb la connivència absoluta del PP i el silenci del PP valencià. La política dels transvasaments encara és d'oferta, no de gestió de la demanda. El Xúquer ja està molt ferit per la gestió de Bono a la Manxa, on hi ha milers de pous il·legals. Cal fer un nou pla de conca i veure què s'hi pot fer. S'hauria d'haver dit no al PHN i aplicar una moratòria per al Xúquer-Vinalopó.

—En un altre article reflecteix la seua preocupació pel camp valencià...

—Ni el Ministeri d'Agricultura ni cap conselleria d'Agricultura des que fou conseller Lluís Font de Mora (1983-1993), han fet res per l'agricultura valenciana. El nostre camp ha estat abandonat per totes les polítiques. Passa que la Unió Europea no té cap política concreta per als conreus mediterranis, sinó una política per a l'agricultura continental, que és un model diferent del nostre. No tenim llauradors

professionals, només alguns de molt envellits; i, tal com va, ningú no voldrà ser-ho. No hi ha política agrària. Sense intervenció de l'administració, en aquests moments de mundialització, l'agricultura valenciana és inviable. Caldrà intervenir-hi per assegurar unes rendes mínimes als agricultors; caldrà actuar en el transit de la producció al mercat. També cal mantenir una determinada població rural. Tot açò demana una potentíssima conselleria d'Agricultura que pot estar perfectament lligada a la de Medi Ambient, perquè el camp cada vegada té una funció més ambiental a la UE.

—Fent un joc amb el títol del seu llibre, si el PP perd la majoria absoluta el 27 de maig, el País Valencià serà d'esquerres i verd?

—Sí. Si el PP perd la majoria absoluta, amb una bona dosi de paciència i una bona dosi de pragmatisme, haurem de fer tot el possible per aconseguir aquell somni de Joan Fuster. Amb aquest esforç haurem de posar dempeus un govern progressista. Però el més important és tornar la il·lusió col·lectiva a la ciutadania d'aquest país. Haurem de fer un govern fresc, un govern que il·lusiona, que la gent veja que tenim un projecte de país. Si el PP no té la majoria absoluta el 27 de maig seria una errada històrica no fer un govern d'esquerres i verd. No ens queden gaires trens per agafar la modernitat.

Borja Català